

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Poniedziałek dnia 3 Maja 1841 roku.

Pismienictwo Krajowe, najtańszy tygodaik literacki w Warszawie razem z Gaz. Poranna przy której wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez renowczenia. Kantor Główny przy ul. Trębackiej Nr. 639

LONDYN 23 kwietnia. Mówią o abdykacyi Mehmeda, Alego na korzyść syna swojego, lecz gdy on ujrzy że sprawa jego na lepszej teraz stoi stopie, zapewne zatrzyma nadal władzę przy sobie. Ludzie jego charakteru, nie zwykli zrękać się dobrowolnie przywiązania do władzy.

Morning Post mieniący się być dobrze zawiadomionym następnie mówi o mniemaném odwołaniu lorda Ponsonby: „Doniesienie o zamierzonym odjeździe lorda Ponsonby z Konstantynopola, znajdowało się w zagranicznych dziennikach i korrespondentach prasy angielskiej, lecz w wyrazach tak dwuznacznych i sprzecznych, że prawda istotna i powód polityczny tego kroku w głębokiej pozostaje tajemnicy. Lord Ponsonby nie jest odwołany (mówiąc w ścisłem znaczeniu tego wyrazu) i nie wakuje wcale posada posła w Konstantynopolu, nie ma oraz potrzeby naznaczenia mu następcy. Również fałszem jest że szlachetny lord na czas niejaki otrzymał urlop. To tylko prawda że lord Ponsonby, otrzymał zawiadomienie, którego się wcale nie spodziewał i nie żądał, iż wolno mu usunąć się od swoich dyplomatycznych prac i kiedy mu się podoba prosić o odwołanie.

Gazeta *United Service* udziela następującego listu księcia Metternicha do admirała Stopford: „Panie Admirale! Świetną wyprawą, którą, połączone eskadry Jéj Kr. Mości Królowej Angielskiej i Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego pod rozkazami i mądrym kierunkiem JW. Pana, ukończyły na wybrzeżu Syryj-

skiem, rozwiązany został spór od dawna państwo tureckie niepokojący. Gdy więc osiągnięty jest cel naszego związku, połączenie przeto obu flot dłużej nie jest potrzebném, i admirał hrabia Bandiera otrzymał rozkaz, swoją flagę pokoju, jak dawniej, znowu na wschodzie rozwinąć. Otrzymałem rozkaz Cesarza, pana mojego, względem objawienia Panu Najwyższego zadowolenia, za tak dobre użycie eskadry którą Jego Ces. Mość rozkazom naczelnym JWgo Pana powierzył. Cesarz, panie Admirale, serdecznie Ci dziękuje, za sławę jakiej za twoim nabył powodem, i za przyjaźń jakiej jego naczelnemu wodzowi, dawateś dowody. Jestem szczęśliwy, że mogę Panu przesłać ten rozkaz Jego Ces. Mości i korzystam ze sposobności zapewnienia panu wysokiego poważania z jakim etc. etc. Wiedeń 10 marca 1841 r. (podpis) Metternich.

Znany z położonych w Grecyi zasług generał Gordon d. 20 zmarł nagle w Cairness. Słychać że nowy prezydent zmieni reprezentantów dyplomatycznych Stanów Zjednoczonych w Europie, wyjawszy Pana Wheaton w Berlinie i Pana Cass w Paryżu, którzy na posadach swoich pozostaną.

Dziennik *Times* odebrał wiadomość z Paryża, iż w salonach dyplomatycznych tej stolicy utrzymują, że zmiana gabinetu tureckiego przyspieszy koniec egipskiej sprawy; gdyż usunięty Reszyd był śmiertelnym nieprzyjacielem Mehmeda. W Nottingham mocno spierano się na wyborach na stronę pana Larpent ministeryalnego i pana Walker konserwatystów

kandydata na członka parlamentu. Konserwatyści połączyli się z chartystami przeciw nowemu prawu o ubogich—atoli zapewniają że wybór padnie na członka ministerjalnego.

W Cantebury d. 15 stawili się przed władzą policyjną 4 kapitanowie stojących tam pułków dragońskich, którzy w nocy przez urzędników policyjnych dla niespokojności aresztowani i na odwach zaprowadzeni zostali. Żołnierze będący na warcie ujęli się za oficerami i pokrzywdzili policyjantów. Władza policyjna postanowiła zdać sprawę tę sądowi przysięgłych, wzięwszy od kapitanów zaręczenie, że w terminie oznaczonym przed tym sądem jawić się będą.

Że złożonych w izbie niższej depeszów Sir Howarda Douglas z d. 6 listopada pokazuje się, że szkody jakie w roku zeszłym trzęsienie ziemi sprawiło w Zante wynosiły około 300.000 funt. st. Lordowie skarbu przychodząc w pomoc nieszczęśliwym złożyli 4000 funt. st. do których Królowa z własnej szkatuły 1000 funtów przyłożyła.

Według ostatnich doniesień z Lizbony d. 12 b. m. nowy minister skarbu baron Tojal nie mógł się porozumieć z bankiem od lat kilku do wysokich procentów nawykłym, i słysząc, że puści w obieg na kilka set kontozów skarbowych obligów któremi płace i inne potrzeby zaspokajane będą.

Donoszą z Rio Janeiro, że młody Cesarz d. 17 lutego w towarzystwie swojej Siostry i ministrów zwiedził pokład angielskiego wojennego okrętu i przeglądał przez dwie godzin z wielką uwagą cały ten statek. Później zwiedził on francuzki i amerykański okręt wojenny, ale na nich bawił tylko po kwadransie.

PARYZ 23 kwietnia. — Izba deputowanych przyjęła dziś prawo o poborze wojskowym, większością 222 głosów przeciw 46. Przeciąg służby jest lat 8, to jest cztery czynnej a cztery rezerwowej.

Dziennik *Sporów* pisze z Algieru pod dniem 13 kwietnia:—Dywizya która opatrzyła w zapasy Medeah, znowu po krótkim spoczynku

wyciągnie w pole. Przyszłej niedzieli, jeżeli pogoda sprzyjać będzie, wyruszy ona do Bli-dah, 20 przybędzie do Muzaha a stamtąd do Miljana jest tylko dwa dni marszu. Idzie także o zaopatrzenie tego miejsca, lub raczej zgromadzenie tam wielkiego składu zapasów na wielką wyprawę, jaka się w prowincyach zachodnich przygotowuje, a którą dokonać mają wspólnie dywizye Oranu i Algieru. Mówią, że Emir niechce czekać chwili, w której rozpoczniemy ten krok. Zgromadził on wszystkie siły przy Miljana i przygotowuje się do oporu. Książę Aumale i w tej drugiej wyprawie będzie miał udział. Mówią, że Abdel-Kader czynił przedstawienia względem wymiany niewolników, przypisują to głównie usilnym staraniom biskupa Algieru.

Większość rady ministrów po kilku posiedzeniach miała się oznajmić przeciw zamiarowi, nieodbycia przeglądu gwardyi narodowej, podczas chrztu hrabiego Paryża. Chciano by uniknąć każdej zręczności mogącej wydać na jaw nieukontentowania z przyczyny obwarowania.

Słychać dziś, że większa część arcy-biskupów i biskupów, zaproszonych na obrząd chrztu, umieli się wymówić i nieprzybędą do Paryża; teraz liczą tylko na obecność pana Bonald arcy-biskupa Lyonu.

Królowa Krystyna hiszpańska d. 19 wieczorem przybyła do Lyonu. Zaproszona na obrząd chrztu, przymuszona jest wstrzymać podróż swoją po Szwajcaryi. W skutku zaprosin takowych, Królowa Krystyna pojutrze spodziewana jest w Paryżu.

W lutym r. b. niejaki Blondeau za zabójstwo na śmierć skazanym został i przeszedłgo poniedziałku w Melun miał być stracony. W wigiliją dnia tego Król udając się do Fontainebleau przejeżdżał przez Melun i dowiedział się, że nazajutrz ma mieć miejsce wykonanie wyroku. J. Kr. Mość natychmiast napisał do wielkiego zachowawcy pieczęci, że stary zwyczaj, każdemu winowajcy zapewnia życie, jeżeli on idąc na rusztowanie

spotka orszak Królewski, i że nie może zezwolić aby droga jego, tylko co po przejeździe, krwią zbroczoną była. Natychmiast więc Król rozkazał zawiesić wyrok i polecił ministrowi sprawiedliwości, wydanie rozporządzenia, względem zamiany Blondemu kary śmierci na dożywotnie więzienie.

Wsie w okolicy Paryża zaczynają się wojskiem napełniać ale mianowicie w Bercy i La Villette choroby między szeregami panują.

Za staraniem hrabiego Sercey, który jak wiadomo niedawno był posłem do Persyi, królowa raczyła przesłać wiele ozdób i sprzętów kościelnych dla katolickiego ołtarza w katolickim kościele w Ispahanie, które zawiozł udający się tam dwaj misyonarze.

Zeszłej soboty umarła w Aurive małżonka marszałka Clouzel, po długiej i ciężkiej chorobie.

Na giełdzie renta była bardzo wątpliwa i mówiono znowu o zmianie ministrów,

Rzym 14 kwietnia. — Bawiący tu margrabia Villalba, który (bez zatwierdzenia go w charakterze posła Hiszpanii) prowadził tu interesa kościelne, jutro odjeżdża do Madrytu. Gubią się w domysłach o przyczynie tak nagłego wyjazdu. Między innemi utrzymują, że od chwili odebrania wiadomości w Madrycie o ostatniej allokucyi Papieża, nikt z Hiszpanów o dyspensę starać się nie będzie, i aby rzecz tę uporządkować, margrabia jedzie do Madrytu. — Co do umowy z Don Miguelem, słychać, że udało się dworowi austriackiemu wymóżyć na tym Księciu zrzeczenie się praw do tronu portugalskiego. Zapewniono mu częścią z własnych posiadłości, częścią od rządu portugalskiego rocznie 40 000 skudów dochodu.

W wielkim tygodniu papież osobiscie dopełnił wszystkich obrzędów. W wielką sobotę osobiscie celebrował mszę przy wielkim ołtarzu St. Piotra, po ukończeniu której, z łoża kościelnej udzielał błogosławieństwa ludowi. Chwila ta mocno sprawia zawsze wrażenie.

Madryt 15 kwietnia. — Na dzisiejszem posiedzeniu senatu, odczytano raport komisyy

do ustanowienia porządku przy roztrzymaniu kwestyi rejencyjuj.

SEMLIN 12 kwietnia. — Zawczoraj w Belgradzie ogłoszono proklamacyę księcia Michała Serbskiego, dotyczącą ostatnich w tym kraju wypadków, i ograniczonej amnestyi, która w r. z. skompromitowanym Serbom przez Portę przyrzeczoną była

KONSTANTYNOPOL 7 kwietnia. — Od dawna oczekiwane udzielenia z Londynu przybyły tu d. 5, a między niemi przedwstępny protokół rozwiązania kwestyi względem tureckich ciasniń. Te same kurjery przywiozły nowe instrukcye, panu Sturmer i lordowi Ponsonby, które miały przyprowadzić o chorobę tego ostatniego, tak że posłowie nie dotąd na korzyść Mehmeda Alego działać nie mogli. Tymczasem spodziewamy się nowych postanowień Porty, tembardziej że zmiana ministrów w dywanie i seraju wszystkich przyjaźniejszych Mehmedowi uczyniła. Zdręgiej strony oddalenie Reszyda, tyle przeraziło zostających w tureckiej służbie wielu franków, że sami myślą o usunięciu się. Jawer basza (Walker) już prosił o dymissyę.

Niespokojne poruszenie w Mezopotamii (Kurdystanie) uważane jest powszechnie jako pierwszy symptomat choroby, która część tego kraju wkrótce opanuje. Ani frankonskie ani tureckie gazety, nie nie mogą donieść o tém nieprzewidzianém, lecz bolesném zdarzeniu. Wiadomo tylko, że Zekeirach basza z oddziałem w Syrii stojącego wojska na uśmierzenie powstania szybko wyruszył. Monitor turecki mówi że Zekeirach basza przywrócony został do rządów Diarbekiru. Całą rzecz tę pragną zapewne cicho ukończyć aby się mocnymi i stałymi okazać.

Od granicy tureckiej 15 kwiet. — Nowy kapudan Tahir Basza, który jak wiadomo dla wielkiej srogości już raz pozbawiony był tego urzędu, dał nowy dowód swoich przymiotów; kazał bowiem dać kije najstarszemu piekarzowi arsenatu, Dwaj Francuzi w tureckiej służbie, jako członkowie komitetu publicznej pomy-

ślności; Scipio Marni i Royer z tego powodu podali się do dymissyi. Resztd Basza w pierwszych dniach po odsunięciu go, chorował, jednak później odwiedził on wielkiego wezyra i następcę swojego Rifanta i od obu ze znakami uszanowania był przyjęty. Mniemanie, iż otrzyma on poselstwo za granicę, codziennie się potwierdza, lecz tymczasem nieprzyjaciele jego niezasypiają, mianowicie z wielu stron zarzucają mu iż jest nieprzyjacielem Islamizmu, którego zasady reformami swojemi zachwiał.

UWİADOMIENIA LITERACKIE.

Księgarnia G. Senewalda odebrała w ostatnim transporcie następne nowe dzieła niemieckie: Duflosa, Teorya i praktyka farmaceutycznej doświadczalnej Chemii, cena zł. 28, Wimmera, Flora szlązka części pruskiej i austryackiej, ułożona podług systematu Lineusza zł. 12. Dembosza, Flora medyczna Krakowa, podług systematu Lianeusza ułożona, w języku łacińskim napisana, zł. 12 gr. 15. Kellera, Gorzelnictwo na jakim znajduje się stopniu w teraźniejszym czasie? z szerególnem zastosowaniem Liveniusa, Jakobsa, Fischera i Gumbinera sposobów robienia drożdży, cena zł. 25.

Księgarnia Zawadzkiego i Węckiego, odebrała nowe dzieła: Oukszałceniu duszy czyli wychowaniu moralnemu, uwagi zebrane przez M. Choroszewskiego, 12 Wilno, 1841; złp. 5. Wizerunki i roztrząsania naukowe; Póczet nowy 2, tomik 18ty, 12mo 1840 prenumerata dalsza na następny tomik 20ty przyjmuje się złp. 3 gr. 10. Obowiązki osób stanu duchownego przez X. F. H. Sevoa Dyrektora Reneńskiego Seminarjum, po francuzku napisane, przekład D. P. Gniewczyńskiego; tom 1szy obejmujący nauki duchowne dla sposobiących się do Kapłaństwa; tom 2gi obejmujący rekolekcyę dla Kapłanów; tom 3ci obejmujący dalszy ciąg rekolekcyi dla Kapłanów; tom 4ty obejmujący 2gie rekolekcyę dla Kapłanów 8 4 tomy; Wilno; 1839, 1840 złp. 40. Poezye

Szymona Konopackiego, 8vo; Wilno; 1841 złp. 4.

Zawiadania się kogo to obchodzić może, że nadesłane z Wilna w komis nowę poezye Juliana Korsaka w 2ch tomach, znajdują się do sprzedawania przy ulicy Długiej w domu W. Wernera pod Ner. 544, w dziedzińcu, na pierwszym piętrze.

WIELKI TEATR. — Dziś jako w uroczystość imienia NAJJASNIEJSZEJ CESARZOWEJ I KRÓLOWEJ ALEXANDRY FEDOROWNEJ, widowisko bezpłatne, komedia w 1 akcie, z niemieckiego Augusta Kotzebue, tłumaczona: *Guwerner* czyli *System Wychowania*; — balet pantomiczno-komiczny kompozycyi P. Milon ułożony na scenie tutejszą przez J. Pana Maurice. (Muzyka do Pantomimy układu J. Pana Stefani) *Wesele Gamasza*; — zakończy *Kantata*.

Dziś postanowił podpisany dać ostatni koncert w wotrze Wieloryba! Osoby które raczyły zwiedzić w zeszłą Niedzielę tę zabawę połączoną z wystawieniem rzadkiego zjawiska przyrodzenia, jakim jest Wieloryb na stałym lądzie, aż nadto przekonaly się, że zasługuje na powszechną uwagę. Lubo podpisany poniósł nader znaczne straty, sądził jednak, że przepędzając kilka miesięcy w murach Warszawy, jest także obowiązany do przyniesienia ulgi cierpiącej ludzkości; z tego powodu połowę dochodu z ostatniego koncertu złożył w ręce Towarzystwa Dobroczynności. Dochód z koncertu dzisiejszego służyć mu będzie na pokrycie kosztów podróży, i na wynagrodzenie za poniesione straty.

J. Lesire.

Do dzisiejszego numeru dołącza się spis dzieł i innych literackich płodów, znajdujących się w Sklepie Ubogich do sprzedania na korzyść Instytutu Towarzystwa Dobroczynności Warszawskiego. (Tylko na miasto)